

Зан

Сот актілерін шағымдану тәртібі және сот тәуелсіздігінің негіздері

Азаматтардың өтініштерін қарау тәжірибесі, жеке қабылдаулар және азаматтармен өзара іс-қимылдың басқа да нысандары қоғамда сот билігінің рөлі, оның тәуелсіздік қағидаттары және сот актілерін қайта қараудың заңда белгіленген тәртібі туралы түсінік әлі де жеткіліксіз екенін көрсетеді.

Кейбір жағдайларда азаматтар мемлекеттік органдарға судьяның әрекеттерін түсіндіруді, сот ісін қарауға ықпал етуді немесе сот шешімін қайта қарауға көмектесуді сұрап жүгінеді. Алайда мұндай өтініштер көбінесе мемлекеттік органдардың құзыретіне кірмейді.

Қазақстан Республикасының Конституциясына сәйкес мемлекеттік билік заң шығарушы, атқарушы және сот тармақтарына бөліну қағидаты негізінде жүзеге асырылады. Бұл қағидат Конституцияның 3-бабында бекітілген.

Конституцияның 75-бабына сәйкес Қазақстан Республикасында сот төрелігін тек соттар жүзеге асырады. 76-бап сот билігінің азаматтар мен ұйымдардың құқықтары мен заңды мүдделерін қорғауға бағытталғанын айқындайды.

Сонымен қатар 77-бапта судьялардың тәуелсіздігі, олардың тек Конституция мен заңдарға ғана бағынатыны және сот төрелігін жүзеге асыруға араласуға жол берілмейтіні көрсетілген.

Судьялардың тәуелсіздігіне кепілдіктер «Сот жүйесі және судьялардың мәртебесі туралы» Конституциялық заңда да бекітілген.

Конституция әрбір адамға сот арқылы қорғалу құқығын кепілдендіреді. Бұл құқық сот шешімдерін заңда белгіленген тәртіппен қайта қарау мүмкіндігін де қамтиды. Сонымен бірге Қазақстан Республикасының Конституциялық Соты бұл құқық заңмен белгіленген рәсімдер мен талаптар шеңберінде жүзеге асырылатынын бірнеше рет атап өткен.

Яғни сот актілерін қайта қарау тек процестік заңнамамен көзделген тәртіп бойынша және тек соттардың

құзыреті шеңберінде жүзеге асырылады.

Процестік заңнама сот актілерін қайта қараудың бірнеше нысанын қарастырады.

Апелляциялық тәртіп — сот шешімі заңды күшіне енгенге дейін істі мәні бойынша қайта қарау (Азаматтық процестік кодекстің 52–53-тараулары; Әкімшілік рәсімдік-процестік кодекстің 25–27-тараулары; Қылмыстық-процестік кодекстің 48–49-тараулары).

Кассациялық тәртіп — заңды күшіне енген сот актілерінің заңдылығын тексеру (Азаматтық процестік кодекстің 54-тарауы; Әкімшілік рәсімдік-процестік кодекстің 169, 169-1-баптары; Қылмыстық-процестік кодекстің 52-тарауы).

Жаңа немесе жаңадан ашылған мән-жайлар бойынша қайта қарау — бұрын белгісіз болған және істің шешілуіне әсер етуі мүмкін мән-жайлар анықталған жағдайда қолданылады (Азаматтық процестік кодекстің 55-тарауы; Әкімшілік рәсімдік-процестік кодекстің 170-бабы; Қылмыстық-процестік кодекстің 53-тарауы).

Прокуратураның бұл жүйедегі рөлі де заңмен айқындалған. Прокурор сот актілеріне наразылық келтіруге құқылы, алайда сот шешімін өз бетінше өзгерте алмайды.

Азаматтармен жұмыс барысында мемлекеттік органдар сот қызметіне араласа алмайтынын және сот актілеріне баға бере алмайтынын түсіндіру маңызды. Оның орнына азаматтарға сот шешімдерін шағымданудың заңда белгіленген тәртібі, мерзімдері және құқықтық мүмкіндіктері түсіндірілуі тиіс.

Сот тәуелсіздігі — мемлекеттік билікті ұйымдастырудың маңызды қағидаты ғана емес, сонымен қатар азаматтардың құқықтары мен бостандықтарын тиімді қорғаудың негізгі кепілі болып табылады.

Қарағанды облысының
Әділет департаменті

Закон

Независимость суда и порядок обжалования судебных актов

Практика рассмотрения обращений граждан, проведения личных приемов и других форм взаимодействия показывает, что в обществе сохраняется недостаточное понимание роли судебной власти, принципов ее независимости и установленного законом порядка пересмотра судебных актов.

Нередко граждане обращаются в государственные органы с просьбами разъяснить действия судьи, повлиять на рассмотрение дела или содействовать пересмотру судебного решения. Однако подобные ожидания выходят за пределы полномочий представительных и исполнительных органов.

Судебная власть в Республике Казахстан является самостоятельной ветвью государственной власти. Согласно статье 3 Конституции, государственная власть осуществляется на основе разделения на законодательную, исполнительную и судебную ветви, которые взаимодействуют между собой, но остаются независимыми.

В соответствии со статьей 75 Конституции, правосудие в Республике Казахстан осуществляется только судами. Статья 76 определяет, что судебная власть направлена на защиту прав, свобод и законных интересов граждан и организаций.

Особое значение имеет статья 77 Конституции, согласно которой судьи независимы и подчиняются только Конституции и законам. Любое вмешательство в деятельность суда при осуществлении правосудия недопустимо.

Гарантии независимости судей также закреплены в Конституционном законе «О судебной системе и статусе судей Республики Казахстан».

Конституция гарантирует каждому право на судебную защиту, включая возможность пересмотра судебных решений. Вместе с тем Конституционный Суд Республики Казахстан неоднократно отмечал, что данное право реализуется исключительно в рамках процедур и условий, установленных законом.

Иными словами, пересмотр судебных актов возможен только через предусмотренные процессуальным законо-

дательством механизмы и осуществляется исключительно судами.

Процессуальные кодексы предусматривают несколько форм обжалования.

Апелляционное обжалование — пересмотр дела по существу до вступления судебного решения в законную силу (главы 52–53 ГПК; главы 25–27 АПК; главы 48–49 УПК).

Кассационное обжалование — проверка законности вступивших в силу судебных актов и устранение существенных нарушений закона (глава 54 ГПК; статьи 169, 169-1 АПК; глава 52 УПК).

Пересмотр по новым или вновь открывшимся обстоятельствам применяется в случае выявления фактов, которые ранее не были и не могли быть известны (глава 55 ГПК; статья 170 АПК; глава 53 УПК).

Роль прокуратуры в данной системе также определена законом: прокурор вправе принести протесты на судебные акты, однако не обладает полномочиями самостоятельно изменять судебные решения.

При работе с обращениями граждан важно придерживаться единого подхода. Государственные органы не вправе вмешиваться в деятельность суда, давать оценку судебным актам или направлять в суд обращения с просьбами «повлиять» на рассмотрение дела.

Вместо этого гражданам необходимо разъяснить процессуальные возможности защиты их прав, порядок и сроки подачи апелляционных и кассационных жалоб.

Независимость суда является не только принципом организации государственной власти, но и важнейшей гарантией защиты прав человека. Разъяснение гражданам конституционных основ судебной власти и установленного законом порядка обжалования судебных решений способствует повышению правовой культуры общества и формированию правильного понимания работы судебной системы.

Департамент юстиции
Қарағанды облысы

ХАБАРЛАНДЫРУ

«Шұбаркөлкөмір» АҚ 2021–2046 жылдарға арналған Шұбаркөл тас көмір кен орнының «Орталық» разрезі бойынша тау-кен жұмыстары жоспарына қатысты «Қоршаған ортаға ықпал әсерлер туралы есеп» жобасы бойынша ашық жиналыс түрінде қоғамдық тыңдаулар өткізілетіні туралы хабарлайды. Қоғамдық тыңдаулар ҚР Экологиялық кодексінің 73-бабына сәйкес өткізіледі.

Өткізу күні мен уақыты: 2026 жылғы 5 мамыр, сағат 15:00. Өткізу орны: Қарағанды облысы, Нұра ауданы, Шұбаркөл кенті, Рысқұлов көшесі, 13, Әкімдік ғимараты. Қатысушыларды тіркеу қатысушының жеке куәлігін көрсету арқылы жүргізіледі.

Бастамашы: «Шұбаркөл көмір» АҚБСН: 020740000236 «Орталық» разрезінің өнеркәсіптік алаңының географиялық координаттары: 49°01'31.72" с.е., 68°36'06.54" ш.б. 49°01'18.89" с.е., 68°38'03.64" ш.б. Жобаны әзірлеуші: «ССПО» АҚ Қоршаған ортаны қорғау бөлімі БСН: 920240000127.

Тыңдаулар материалдары бойынша қосымша ақпаратты 8-705-837-79-76 телефоны арқылы Sholpan.Sumbayeva@erg.kz электрондық поштасы арқылы алуға болады.

Жобалық құжаттамалар пакетімен Бірыңғай экологиялық портал арқылы танысуға болады: <https://hearings.ndbecology.gov.kz/>

Ескертулер мен ұсыныстар қоғамдық тыңдаулар өткізілетін күнге дейін кемінде үш жұмыс күн бұрын келесі мекенжайлар бойынша қабылданады: Қарағанды облысының табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы expertiza.upr_krg@mail.ru КР, 100008, Қарағанды қ., Лобода көшесі, 20

Тыңдауларға онлайн қосылу сілтемесі: <https://erg.zoom.us/j/84047992835?pwd=u2CFxafdnnYdCuF5GCg1X9Oodd-NPa5i.1>

Конференция идентификаторы: 840 4799 2835, Күпиясөз: 092562

ОБЪЯВЛЕНИЕ

АО «Шубарколькомир» сообщает о проведении общественных слушаний по проекту ОТЧЕТ О ВОЗМОЖНЫХ ВОЗДЕЙСТВИЯХ НА ОКРУЖАЮЩУЮ СРЕДУ к «Плану горных работ разреза «Центральный» Шубаркольского месторождения каменного угля на период 2021-2046гг.» АО «Шубарколькомир», согласно статье 73 Экологического кодекса РК, в форме открытого собрания.

Общественные слушания состоятся 05.05.2026г., в 15-00 ч., по адресу: Карагандинская область, Нуринский район, п. Шубарколь, ул. Рыскулова, 13, здание акимата. Инициатор: АО «Шубарколькомир», БИН-020740000236; Географические координаты промышленной площадки разреза «Центральный»- 1.49°1'31.72"С 68°36'6.54"В 2. 49° 1'18.89"С 68°38'3.64"В. Регистрация участников проводится с предъявлением удостоверения личности участника.

Разработчик проекта: отдел охраны окружающей среды АО «ССПО», БИН 920240000127. Дополнительную информацию по материалам слушания можно получить по телефону: 8-705-837-79-76, эл адрес: Sholpan.Sumbayeva@erg.kz

С пакетом проектной документации можно ознакомиться на Едином экологическом портале <https://hearings.ndbecology.gov.kz/>. Замечания и предложения принимаются не позднее трех рабочих дней до даты проведения общественных слушаний. Управление природных ресурсов и регулирования природопользования Карагандинской области по электронному адресу – expertiza.upr_krg@mail.ru и по почтовому адресу: РК, 100008, г.Караганда, ул.Лободы, 20.

Ссылка на онлайн подключение к слушаниям: Подключиться к конференции Zoom <https://erg.zoom.us/j/84047992835?pwd=u2CFxafdnnYdCuF5GCg1X9Oodd-NPa5i.1>

Идентификатор конференции: 840 4799 2835 Код доступа: 092562

Продается надежный и проверенный временем автомобиль Audi 80 В3. Отлично подойдет для повседневной езды.

Двигатель в хорошем состоянии

КПП работает исправно

Машина на ходу, без серьезных вложений

Цена договорная. Телефон: 87072346976

Ремонт телевизоров, мониторов, ноутбуков и т.д.

Продаются б/у и новые телевизоры, оборудование «Отау ТВ».

Куплю на запчасти ж/к сломанные телевизоры.

Ремонт бытовой техники и авто компьютерная диагностика!

Тел: 8-777-074-31-33, 8-708-545-27-32,

8-771-284-10-50, дом.: 47296